

Advies : Quickscan flora en fauna Baander-
vrouwenlaan 263 te Boxtel

Datum : 8 september 2013
Opdrachtgever : De heer K. Verhagen
Projectnummer : 211x07278
Opgesteld door : Reinoud Vermoolen

Bij ruimtelijke planvorming en ingrepen is het verplicht om een toetsing aan de natuurwetgeving uit te voeren. Middels een verkennend flora- en faunaonderzoek (Quickscan) is een beoordeling gemaakt van de mogelijke effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt helder of het plan niet in strijd is met de natuurwetgeving.

Natuurbescherming in Nederland

De bescherming van de natuur is in Nederland vastgelegd in respectievelijk de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Flora- en Faunawet (FF-wet). Deze wetten vormen een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), die is geïntroduceerd in het 'Natuurbeleidsplan' (1990) van het Rijk en op provinciaal niveau in de Verordening Ruimte (Noord-Brabant) is vastgelegd.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijk significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied (of Beschermde Natuurmonument) zijn vergunningsplichtig.

Provinciaal beleid

De provinciale groenstructuur bestaande uit Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Groenblauwe Mantel zijn ruimtelijk vastgelegd in de Verordening Ruimte. De EHS is een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuw aan te leggen natuur en verbindingzones tussen de gebieden. Ook de beheergebieden voor agrarisch natuurbeheer behoren tot de EHS. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Flora- en Faunawet

De Flora- en Faunawet regelt de bescherming van planten- en diersoorten en heeft als doel behoud van biodiversiteit. De wet bestaat uit een algemene zorgplicht voor alle in het wild levende inheemse soorten. Daarnaast is er een aantal verbodsbepalingen opgenomen die gelden voor

beschermde soorten, waarbij de beschermingsgraad van de soort bepalend is voor de mate van bescherming.

Zorgplicht houdt in dat een initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade op aanwezige soorten te voorkomen, of zo veel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het voorkomen van verontrusting in kwetsbare perioden (winterslaap, voortplantingstijd en afhankelijkheid van jongen). De zorgplicht geldt overal in Nederland, voor alle planten en dieren, ook als er een vrijstelling of ontheffing is verleend.

De verbodsbepalingen gelden voor beschermde soorten en hun vaste rust- en verblijfplaatsen. Beschermde soorten zijn aangewezen in 3 tabellen, te weten: algemene beschermde soorten in tabel 1, overige soorten in tabel 2, en zwaar beschermde soorten in tabel 3. Verder zijn alle vogels en hun bewoonde nesten beschermd. Bij ruimtelijke ingrepen moet rekening gehouden worden met de juridisch zwaarder beschermde soorten uit tabel 2 en tabel 3, en met vogels. Voor vogels is een lijst opgesteld van jaarrond beschermde nesten, en vogels waarbij inventarisatie gewenst is. Bij ruimtelijke ingrepen geldt voor soorten uit tabel 1 een vrijstelling voor de verbodsbepalingen.

Als er in het plangebied beschermde soorten voorkomen die niet onder de vrijstelling vallen, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er passende maatregelen getroffen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust en verblijfplaats te garanderen.

Werkwijze quickscan flora en fauna

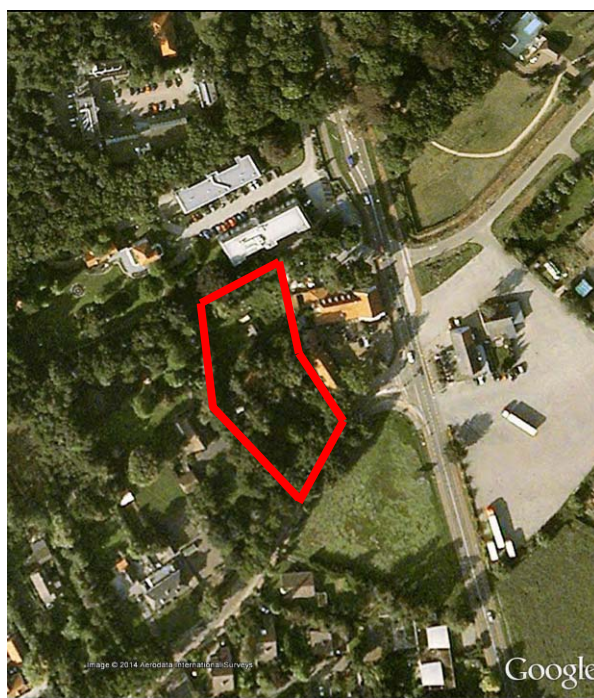
In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ontwikkeling afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Flora- en Faunawet, de Natuurbeschermingswet en de planologisch beschermde natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de 'Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ingrepen' van het ministerie van LNV van september 2009. Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 30 juli 2013 door een ecooloog¹ van BRO een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied. Mogelijke standplaatsen van beschermde planten en verblijfplaatsen van dieren zijn onderzocht. Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Voor dit bronnenonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare gegevens, zoals provinciale natuurgegevens, algemene verspreidingsatlassen en enkele internetsites (www.telmee.nl en www.waarneming.nl). Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

Beschrijving van het plangebied

Het plangebied ligt in de noordrand van de bebouwde kom in Boxtel. Het betreft een perceel aan Baandervrouwenlaan 263. De Amersfoortcoördinaten van het midden van de locatie zijn 150,3-401,8². De (globale) ligging van het plangebied is te zien in figuur 1 en figuur 2.

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EL&I genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

² De getallen staan respectievelijk voor de x-coördinaat en de y-coördinaat van de linkerbenedenhoek van het betreffende kilometervak.

Figuur 1 en 2. Ligging plangebied (rood omlijnd).

Huidige situatie

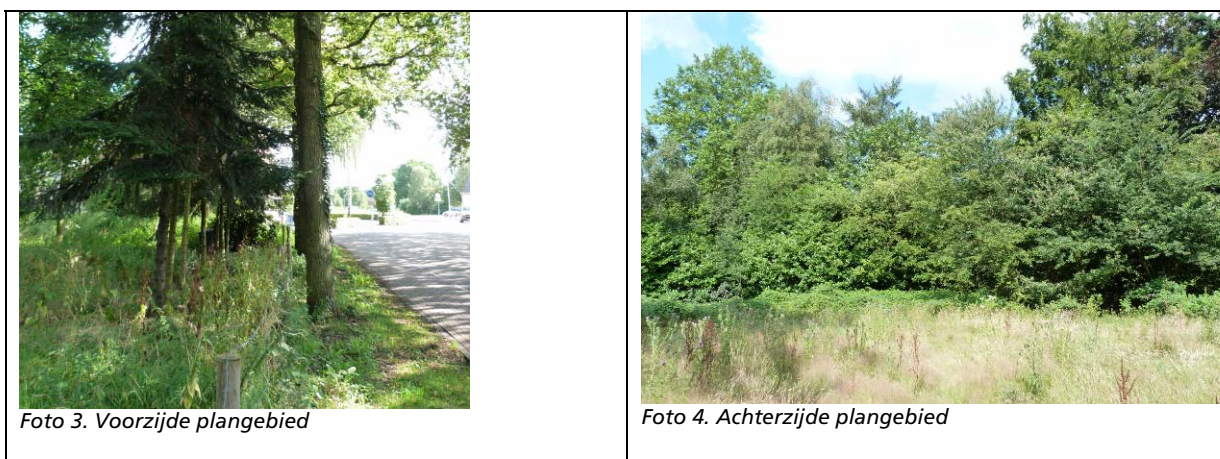
Het plangebied betreft een perceel (niet in gebruik zijnde tuin zonder bebouwing) in een ruim opgezette buitenwijk. Ten oosten van het plangebied ligt bebouwing van de Gasterij 'De Bourgondiër'. Ten westen en ten noorden grenst het perceel aan naburige percelen met ruim opgezette tuinen. De Baandervrouwenlaan ligt aan de zuidzijde van het perceel. In de huidige situatie wordt het perceel niet gebruikt en op de plek van vroegere bebouwing staat nu een verruigde grazige vegetatie. Langs de randen van het perceel staat hoger opgaande vegetatie bestaande uit struiken en bomen, met name langs de zuid- en noordzijde. Tussen het perceel en de Baandervrouwenlaan staan in de berm hoog opgaande eiken. Voor een impressie van de huidige situatie zie onderstaande foto's.

Foto 1. Oostelijk deel plangebied

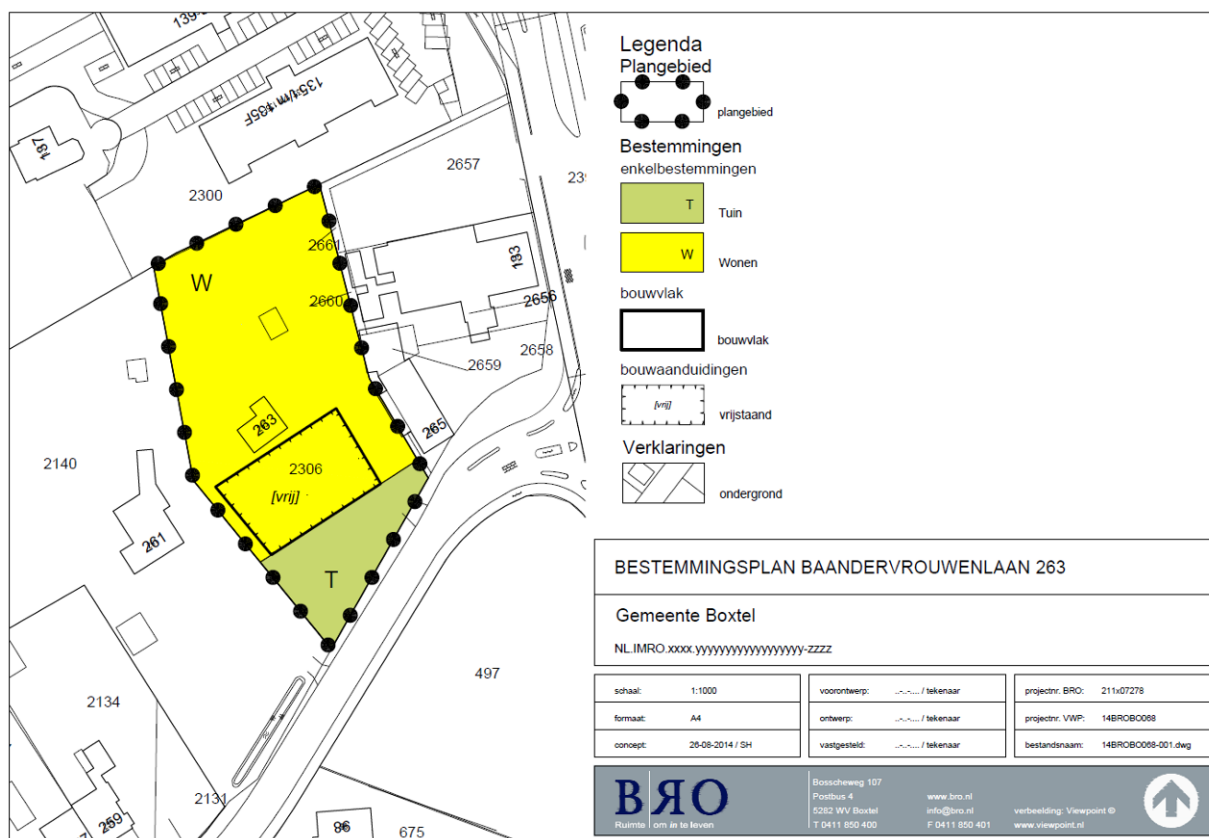

Foto 2. Westelijk deel plangebied

Toekomstige (geplande) situatie

Het voornemen is om een woning te realiseren. Voor de locatie van de woning is een bouwvlak weergegeven in figuur 3. De ontsluiting van de toekomstige woning is voorzien via de Baandervrouwenlaan. Verwacht wordt dat voor de aanleg van de oprit geen van de eiken die buiten het perceel in de berm van de Baandervrouwenlaan staan (zie foto 3) gekapt zal worden. De kap van enkele bomen in het zuidelijk en zuidoostelijk deel van het perceel (ten zuiden en oosten van het bouwvlak) ten behoeve van de ontsluiting en het uitzicht is echter niet uitgesloten. In het noordelijke deel van het perceel is geen kap van bomen voorzien.

Figuur 3. Zoeklocatie woningbouw binnen plangebied.

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

Het plangebied ligt buiten de invloedssfeer van door de Natuurbeschermingswet beschermde gebieden. Het dichtstbijzijnde wettelijk beschermde natuurgebied, het Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen, ligt op meer dan drie kilometer van het plangebied. Gezien deze afstand en de beperkte omvang van de ontwikkeling hoeft in het plan geen rekening gehouden te worden met wettelijke gebiedsbescherming.

Planologische gebiedsbescherming

Het plangebied ligt geheel buiten de EHS of Groenblauwe Mantel zoals deze is vastgesteld op de kaart van de Verordening Ruimte. Door de ontwikkeling zullen geen wezenlijke kenmerken van de provinciale groenstructuur worden aangetast. In de planvorming voor het gebied hoeft geen rekening gehouden te worden met planologische bescherming van natuurwaarden.

Toetsing Flora- en Faunawet

Vaatplanten

Het plangebied bestaat grotendeels uit ruige, grazige vegetatie. Enkele algemeen beschermde soorten als kleine maagdenpalm en slanke sleutelbloem (tabel 1) zijn bekend uit de omgeving. Tijdens het veldbezoek zijn deze soorten evenals andere beschermde soorten planten niet aangetroffen binnen het perceel. Gezien de aanwezigheid van voedselrijke ruigtevegetatie worden ook geen beschermde soorten vaatplanten verwacht voor te komen binnen het plangebied. Negatieve effecten voor vaatplanten zijn uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt geschikt habitat voor enkele algemeen beschermde diersoorten van tabel 1 (zoals bosspitsmuis, mol, egel en konijn). Voor strenger beschermde soorten zoals de in de omgeving voorkomende eekhoorn (tabel 2), vormt het plangebied weinig geschikt habitat, uitgezonderd de noordelijke rand welke aansluit op een groter gebied met opgaande bomen. In de bomen binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van eekhoorn aangetroffen.

Effectenbeoordeling

Voor de genoemde soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Voor eekhoorn zal in de toekomstige situatie geen geschikt habitat verloren gaan. Negatieve effecten zijn uitgesloten.

Vleermuizen

Het perceel leent zich voor de aanwezigheid van vleermuizen. Binnen het plangebied zijn (in ieder geval in de bomen in het zuidelijke deel van het perceel) geen voor vleermuizen geschikte holten in bomen aanwezig. Met de afwezigheid van bebouwing worden potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen uitgesloten binnen het plangebied. Het plangebied zal wel onderdeel kunnen uitmaken van foerageergebied voor vleermuizen. Met de kap van enkele bomen binnen het plangebied en het verwijderen van vegetatie voor het aanbrengen van verharding en bebouwing

zal echter geen belangrijk foerageergebied verdwijnen. In de toekomstige situatie zal binnen en in de directe omgeving van het plangebied voldoende foerageergebied voorhanden blijven. Potentiële vliegroutes voor vleermuizen langs de randen van het perceel zijn niet uitgesloten. Eventuele kap van enkele bomen in het zuidelijk deel van het perceel, die geen onderdeel uitmaken van een doorgaande bomenrij, zal niet leiden tot het verdwijnen van potentiële vliegroutes. Negatieve effecten voor vleermuizen worden uitgesloten.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied enkele vogels waargenomen waaronder houtduif. Het veldbezoek is uitgevoerd op het einde van het broedseizoen. Binnen het plangebied kunnen enkele algemene vogelsoorten broeden in de ruigtevegetatie, struiken en bomen. Voor roofvogels, uilen en spechten zijn geen geschikte takkennesten en holten aangetroffen in de aanwezige bomen. Hiermee wordt de aanwezigheid van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten uitgesloten (zoals buizerd, bosuil en zwarte specht die bekend zijn uit de omgeving). De toekomstige inrichting zal gezien het zeer geringe oppervlak en de nauwelijks verstorende werking een verwaarloosbaar effect hebben op het foerageergebied (onderdeel van het functioneel leefgebied) van vernoemde soorten.

Effectenbeoordeling

Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen plaatsvinden dient de vegetatie binnen en nabij de uitvoeringslocaties ongeschikt gemaakt te zijn door bijv. het kappen van bomen en verwijderen van struiken en ruigtevegetatie buiten het broedseizoen. Hierdoor wordt het risico op overtreding van de Flora- en Faunawet sterk verminderd. Indien alsnog een broedende vogel wordt aangetroffen op een locatie waar werkzaamheden gepland zijn, dient te worden gewacht totdat alle jongen het nest verlaten hebben.

Van een aantal soorten is het nest, inclusief de functionele leefomgeving, jaarrond beschermd. Dit zijn een aantal roofvogels en uilen, holenbroeders en gebouw bewonende vogelsoorten. Ten slotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten').

Uit het bronnenonderzoek is gebleken dat er in de directe omgeving vogelsoorten voorkomen waarvan de nesten jaarrond beschermd aanwezig zijn, te weten buizerd, bosuil en zwarte specht. Van deze soorten bevinden zich geen nesten binnen het plangebied. Vanwege het zeer beperkte oppervlakteverlies en nauwelijks verstorende werking van de ontwikkeling op mogelijk foerageergebied van de genoemde soorten zal de gunstige staat van instandhouding van de lokale populaties niet in het geding komen. Een negatief effect voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten wordt dan ook uitgesloten.

Vissen, amfibieën en reptielen

Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. De aanwezigheid van vissen en van voortplantingsplaatsen van amfibieën binnen het plangebied kan worden uitgesloten. In het noordelijk deel van de tuin ten westen van het perceel ligt een vijver die mogelijk voor amfibieën zoals alpenwatersalamander (tabel 2) geschikt kan zijn. De vegetatie binnen het plangebied zal echter nauwelijks deel uitmaken van het landhabitat van amfibieën. Wellicht dat in het noorde-

lijke deel van het plangebied een enkel (zwervend) exemplaar van alpenwatersalamander of een algemeen beschermde soort (tabel 1) zoals gewone pad voor kan komen. Beschermde soorten reptielen worden op basis van het aangetroffen ongeschikte habitat niet verwacht voor te komen binnen het plangebied.

Effectenbeoordeling

In het noordelijk deel is geen bebouwing dan wel kap van vegetatie voorzien. Negatieve effecten zijn uitgesloten. Mocht tijdens werkzaamheden elders in het perceel een zwervend exemplaar aangetroffen worden dan geldt wel de zorgplicht. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn echter geen specifieke maatregelen nodig.

Beschermde ongewervelde diersoorten

Voor beschermde ongewervelde soorten heeft het plangebied weinig waarde door het ontbreken van geschikt habitat. Het voorkomen van strenger beschermde ongewervelde soorten (Tabel 2 en 3) is met voldoende zekerheid uit te sluiten omdat dergelijke soorten zeer specifieke eisen aan hun leefomgeving stellen.

Conclusie en aanbevelingen

- Binnen het plangebied kunnen vleermuizen voorkomen. Potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen in het zuidelijk deel van het plangebied zijn uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikte bebouwing en holten in de aanwezige bomen. Aangezien er geen bomen zullen worden gekapt in het noordelijk deel van het plangebied zijn negatieve effecten op verblijfplaatsen uitgesloten. Potentiële vliegroutes en foerageergebied voor vleermuizen binnen het plangebied kunnen niet uitgesloten worden. Met de kap van enkele bomen in het zuidelijk deel van het plangebied, welke geen onderdeel vormen van doorgaande bomenrijen, als ook het weghalen van vegetatie ten behoeve van de bouw van een woning en ontsluitingsweg, zal niet leiden tot het verdwijnen van belangrijk foerageergebied en/of vliegroutes. Negatieve effecten voor vleermuizen worden uitgesloten.
- Over het algemeen zijn nesten van de meeste soorten vogels uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode. Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Door de werkzaamheden zoals kap van bomen buiten de broedperiode (hier globaal begin maart- half juli) uit te voeren, wordt het risico op overtreding van de Flora- en Faunawet voor deze vogelsoorten sterk verminderd. Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen plaatsvinden dient de vegetatie binnen en nabij de uitvoeringslocaties ongeschikt gemaakt te zijn door bijv. het kappen van bomen en verwijderen van struiken en ruigtevegetatie buiten het broedseizoen.
- De toekomstige inrichting van het plangebied zal geen effect hebben op in de omgeving broedende vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zoals buizerd, bosuil en zwarte specht. Gezien het zeer geringe oppervlakteverlies aan mogelijk foerageergebied zal geen inbreuk gemaakt worden op het functioneel leefgebied van voornoemde soorten en zal de gunstige staat van instandhouding van de lokale populaties niet in het geding komen.
- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Er zijn echter geen specifieke maatregelen nodig voor grondgebonden zoogdieren en amfibieën.